

Gazet'a ese de 2 ori: Mer-
curea si Duminec'a, F6i'a,
candn concedu ajutoriele. —
Pretinlu: pe 1 anu 10 fl
pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri e-
sterne 16 fl. v. a. pe unu anu
seu 3 galbini mon. sunatoria.

GAZET'A

TRANSILVANIEI.

Se prenumera la postele c.
r., si pe la DD. corespon-
denti. — Pentru serie 6 cr.
Tacs'a timbrala a 30 cr. de
fiacare publicare

MONARCHIA AUSTRIACA.

Transilvania.

Legea din 5 Maiu 1866,

cu val6re pentru intregu imperiulu, afara de re-
gatulu Lombardo-Venetianu, privitoria la luarea
bancnoteloru de 1 si 5 fl. v. a. asupra tesauru-
lui statului.

Spre a pune statulu in pusetiune de a sa-
tisface pretensiunilor finantiali, pe cari incurca-
rile dinafara si amenintiarile resbelului le au
maritu, intr'unu chipu, ca despre o parte pop6-
rele Mele se nu se incarce cu sarcini contribu-
tiunale imarite; de alta parte pentrucá resulta-
tele cele castigat6 cu mari sacrificia finantiali si
economice spre mediolocirea unei valute sta-
tornice pre catu numai se p6te se se conser-
vese: Cu privire la § 9 alu invoielei facute in-
tre administratiunea statului si a banc6i natiu-
nale austriace privilegiate din 3 Ian. 1863, du-
pace am ascultat6 consiliulu ministerialu si pe
basea patentei Mele din 20 Sept. 1865 affu a
ordoná precum urm6sa:

1. Cu diu'a publicarei acestei legi impu-
terirea conc6sa interimalu banc6i natiunale austr.
priv. in puterea § 9 alu invoirii si § 12 alu
statuteloru ei, — de a tien6 in cursu bancnotele
de 1 si 5 fl. v. a. — se sist6sa, si bancnotele de
ac6sta categoria se primescu in sarcin'a admi-
nistratiunei statului.

Dreptu care incependu dela diu'a publi-
carii acestei legi, notele de 1 si 5 fl. isi perdu
inuasirea sa de note de banca. Banc'a nat.
austr. priv. se absolv6sa de oblegamintea de a
le schimba, a le improcola mai incolo cá da-
toria a banc6i natiunale si ale cuprinde in spe-
cificarile publice ale curáului bancnoteloru.

Din contra notele acestea de 1 si 5 fl. in
puterea legi ac6steia se declara cá note de
statu, si se sustien6 in cursu pe sarcin'a sta-
tului, pana candu se voru trage din cursu priu
statu, ele se voru primi in pretiulu lor6 nomi-
nalu in locu de plata de catra t6te cassele im-
peratesci si de oatra oficia la t6te platile, care
nu sunt a se face in moneta sunatoria in ur-
marea determinatiuniloru deosebite, si la t6te
solvirile statului, la care nu e defipta apriatu
prestarea in moneta sunat6re, se voru dá in
val6re nominala cá bani.

Intogma e oblegatu in puterea legi ac6-
steia fiacine fara esceptiune a primi notele ac6-
stea de 1 si 5 fl. la plati in deplina val6rea
lor6 nominal6, fara totusi a prejudecá determi-
natiuniloru cuprinse in ordonatiunea impera-
t6soa din 7 Febr. 1856 F. L. I. Nr. 21 si in
patent'a din 27 Apr. 1858 F. L. I. Nr. 63.

2. Notele de 1 si 5 fl. se punu suptu su-
pravighiarea comisiunei de controla a datoriei
statului; ac6easi va erui acuratu sum'a note-
loru acestora ce se affa in cursu in diu'a pri-
mirii (dela banca), si va publicá pe t6ta lun'a
unu computu despre circularea lor6, care nu e
ertatu se tr6cu preste sum'a de 150 de mili6ne
mon. austr.

3. Pentrucá statulu a luat6 asuprasi inde-
torirea de a schimba bancnotele de 1 si 5 fl.
m. a., banc'a natiunala austr. priv. in poterea
legi ac6steia se indetor6sa a respunde statului
in bancnote mai mari ecuivalentulu intreg6i
sume ce se va affa in cerculare in bancnote de 1
si 5 fl. dupa eruirea ce se va face cu colucra-
rea comisiunei de control'a detoriiloru statului.

4. Terminulu si modulu inschimbării note-
loru de statu de 1 si 5 fl. se va determina
printr'o lege speciala.

Ministrulu Meu de finantia e insarcinatu
cu punerea in deplinire a legi ac6steia.

Vien'a in 5 Maiu 1866.

FRANCISCU IOSIFU m. p.

Belcredi m. p. Larisch m. p.

La ordonanti'a preinalta:

Bernhard cavaleru de Meyer m. p.

„W. Ztg.“ coment6sa mesur'a ac6sta finan-
ciala descoperindu, ca statulu a straformat6
bancnotele de 1 si 5 fl. in note de statu din
punctulu sustinerii sale si aluneasteptatulu pe-
riculu de resbelu, care pretinde imultirea bani-
loru. Dechiaranduse notele de 1 si 5 fl. de
note ale statului, ele remanu si mai incolo in
ac6easi val6re in comerciu si voru circula din
mana in mana cá si pana acum la ori-es plati.
T6ta deosebirea e, ca cu 150 mili6ne fl. v. a.
voru circula mai multe bancnote si ca pentru
ac6sta suma nu mai e respondiatoria banc'a, ci
statulu; — 6r' statulu va primi sum'a cata cir-
culá in note de 1 si 5 fl. in note mai mari de
10 si 100 fl. dela banca. — Din datele, ce se
affa dupa computulu din urma alu banc6i:

Sum'a bancnoteloru circulat6rie 343 mil.
597,316.

Sum'a bancnoteloru de cate 1 si 5 fl.
112.000,000. Bancnote dela 10 fl. insusu se
affa 231.000,000 si deca banc'a va plati in note
mari la statu celea 112.000,000, notele banc6i
dela 10 fl. insusu voru circulá totu in asemen6
suma cá mai nainte; numai cu cele 150.000,000
primit6 asupra statului voru circulá mai multe.
Ac6sta operatiune va av6 influentia nefavorit6ria
asupra relatiuniloru valutei austriace si a co-
merciului, inse luanduse in cumpana absolut'a
necesitate facia cu statulu are si fav6rele sale,
pentruca dreptulu suveranu de a dá afara banc-
note, ce se ced6se banc6i se reint6roe in parte
la statu, care pentru casuri de pericole pe lunga
sustarea invoirii cu banc'a natiunala p6te emite
note de bani mai mici de 10 fl. Atata e casti-
gulu statului. — Pentru cealalta suma ce o
are banc'a in circulare se affa garanti'a in mo-
net'a si amanetele banc6i, 6ra pentru 150.000,000
de 1 si 5 fl. numai tesaurulu statului, si intem-
planduse se se restitu6 pacea, atunci ecuivalen-
tulu, ce lu va primi statulu dela banca se va
intrebuintá si pentru tragerea din cursu a
bancnoteloru de 1 si 5 fl. —

Brasiovu 11 Maiu n. (Sciri diverse)

Foile publice transilvane impartasiescu scirea
positiva, cumca la calea ferata dintre Aradu si
Alb'a Iulia lucrarile intrecumate precum se
spusese din lips'a baniloru, s'au reinceputu si
inca asi6, ca asternaturele seu straturile de pa-
mentu preste lini'a intr6ga sunt gata, 6r' acum
se luora la casele si curtile de manecatu, la po-
duri si alte cladiri trebuinti6se, 6ra spre ac6stu
scopu se cauta materialu de t6ra plas'a. Fiane
ertata intrebarea, deca locuitorii din vecinatatea
acelei linii voru fi liferandu seu nu materialu,
precum p6tra, caramida, varu, lemnaria etc. Noi
adica amu vediutu in vi6ti'a n6stra ocea ce
n'am6 fi crediutu niciodata: aducunduse in ac6-
stea tieri anume lemnaria si p6tra cio-
plita din tierile de susu de sume colosale, si
eata ca cateva strate ale Bucuresciloru se par-
dosescu cu petrii cioplite cubice aduse
din Ungari'a de susu. Mai multu de catu ac6-
sta: Pre candu scriitorulu acestora se affa si
elu cá membru alu comisiunii pentru calea fe-
rata, unu ingineru batranu, carele lucrase t6rte
multu la calile ferate ne adev6ri cu date au-
tentice ca, pentru lini'a dintre Solnocu si Oradea
mare lemnele de arsu vinu mai eftine a-
duse din Boemi'a decatu din codrii grafiloru
Zichy si ai monastirii Melk asiediat6 pe frunta-
rea ungaro-transilvana de oatra Oradea. Pana
intr'atata de reu 6menii din tier'a n6stra se pri-

cepu a se folosi de darurile naturei. Ecsemplu
se ne fia in ac6sta privintia nu numai intre-
prinderea cea nefericita a reposatulu grafu L...,
cu lemnari'a din muntii secuiesci pe Murasiu in fe-
dusu, care ilu ruiná de totu, ci si altele de fe-
lulu acesta, care au caditu mai multu numai
din nesciintia.

Se mai cuvine a insemna si astadata cá si
in anulu trecut6, ca lucrarile de pamentu la
desu numit'a linia ferata se facura mai totu
prin muncitorii din alte tieri. Ni s'a spus6
cu adev6ratu si ni s'a doveditu, ca muncitorii
ardeleni era platiti reu si insielati prin evrei;
intrebam6 inse, pentrucá ce acei evrei pot6 in-
siela numai pe romani si pe secui? Ac6sta in-
trebare are loculu seu si pentru viitoru. —

— Cei doi deputati ai comunei cetatiene
tramisi inainte cu cateva septemani la Vien'a cu
6resicare treb6 s'au reintorsu, cu ce re-
sultat6, inca nu se scie. . . Intr'aceea foile ma-
ghiare publice sciri care de care mai descura-
giat6re pentru sasi, precum de ecs., ca monar-
chulu ar fi respinsu cererea universitatii sasesci
de a i se priimi adres'a din 3 Mart. a. o., prin
mediolocirea unei deputatiuni, ca aceleia i s'ar
denega cá niciodata dreptulu de a representa pe
natiunea sas6sa in cestiuni politice de statu,
ca br. Eugeniu Friedenfels consiliariu de curte
la cancelaria transilvana si unulu din cei mai
ferbinti aparatori in intereseloru natiunii sale ar
fi priimitu pe 1 anu dimisiunea neceruta
de densulu si altele cá acestea („Korunk“ Nr.
52 s. a.).

Intre ac6stea vine „Neue freie Presse“ din
Vien'a cu unu articulu fulgeratoru asupra cu-
venteloru cate s'au vorbitu in diet'a Ungariei
despre uniu6nea Transilvaniei, combatendu pe
toti oati apara acea uniu6ne atatu magnati, catu
si deputati, 6ra dlui Deák ii spune curatu, ca
elu mai deunadi candu cu amendamentul6 ro-
manescu tractá pe romani, de si in termini
cevasi mai corteneti, intocma cá si diet'a re-
volucionaria dela Debretienu in an. 1849, adica
cá „pe unu poporu de cersitori neru-
sinati (zudringliches Bettelvolk);“ ac6easi
foia da totuodata romaniloru si sasiloru o lec-
tiune aspra, pentruca ei luandu parte la diet'a
din Clusiu (si acum la cea din Pest'a?) au
sanotionatu desfiintierea patentei din 26 Fauru
1861. „Tu l'as voulu Georges Dandin.“

„Kronst. Ztg.“ Nr. 70 apara pe sasi in
contra acelei invinuir6 necrutiat6re a Pressei
noua, totuodata inse si pe romani pana unde
p6te. — —

— Pe aici avemu ploi invrestate de dile
frum6se intocma precum dorescu economii in
Maiu. Cultivatorii de pometu au 6rasi nevoie
ou omidele. Asi6 le trebue 6meniloru, ca pen-
truce prapadescu atatu de prostesce feluritele
paseri si cuiburile lor6, candu provedinti'a ce-
r6sca le-a datu pe aceleasi anume in folosulu
si spre ajutoriulu omului. Vrabiele, renduricele,
graurii, presurele, frangilele (bot-rosu, fringilla),
ciocarliile, codobaturele, pitiegou, priveghit6rele,
pitulicele s. a. curatia, consuma si stirpescu mi-
li6ne si miliarde vermueti, omide, musce si alte
insecte f6rte stricat6re nu numai pomiloru, ci
si verdetiuriloru, legumeloru pastai6se si grana-
tieloru asi6, incatu pagub'a relative prea mica
pe care o facu paserile in grauntie nu se p6te
asemana intru nimicu cu nemarginitul6 lor6
folosu. Intocma se p6te intari si despre ci6ra,
corbi, gaitie si buche, buhaie seu bufaitie si
cucuveice, care prapadescu multime mare de
sioreci si clotiani (ratani, gusgani), pe care inse
6menii nepricepetori le persecuta in modu bar-
baru. De altumintea cu privire la stirpirea o-
mideloru si crutiarea paseriloru insusi regimulu
austriacu luase pentru tierile germano-slave mai
multe mesuri strinse incependu dela an. 1804
pana la 1844, 6ra in 11 Apr. 1859 Nr. 15761

facu a se publica asemenea porunci si pentru tierile de dincóce. Aceleasi se repetira in 26 Mart. 1863 Nr. 12289. —

(Cas'a de pastratu din Brasiovu). Trebile acesteia nu va prea interesa pe cititorii din afara, inse cu atatu mai multa trebuie se le pese locuitorilor de aici. In var'a trecuta vorbiseram despre unu planu de a se rupe sub óre care preteste prea slabe din fondulu de reserva a casei de pastratu cateva mii pe sam'a si in folosulu besericeii celei mari parohiale protestante. Fondulu de reserva alu numitei case este 72 mii fiorini v. a. Acelasia ar fi cam de 100 mii, déca in 1852 nu se rupea din elu o alta suma insemnata pentru scól'a gimnastica a protestanților. Astadi asié numit'a partita presbiteriala voiesce se rupea din acelu fondu si mai multu, in ce modu? voru sei aceia carii au fostu faoia la adunarea generala a fundatorilor casei de pastratu tienuta in 23 Aprile a. c., in care se spune ca s'au si hotaritu unele mesuri, pe care déca cumva gubernulu tierii va afla despre ele, nu credemu cá se li tréca cu vederea. In Brasiovu nu este numai o confesiune si nici numai o beserica, ci sunt mai multe. —

„Korunk“ sa necajitu pentruca amu publicatu si noi ceva pucinu din cartea lui Boner (Gazet'a Nr. 29). „Kronst. Ztg.“ publicá din aceeași dela 1 Ian. a. c. in mai multa óa 20 Nri estrase lungi si nu i se imputa. Nici odata noi n'amu cugetatu a vatama cu asié ceva pe intrég'a natiune maghiara, ne ténuramu inse de o datorintia patriotica a scóte la midilocu testimoniulu acelu scriitoru strainu numai in contra acelu conducatori adeverati Juncari prusienesci ai natiunii maghiare si bujtugatok de poporu, carii pe connatiunaliu loru ii ténu in supunere orbésca, sémana ei cu putresunare asupra romanilor, arunca in ura si resburu cá in supra ce amu citatu si cá in Horavilág, éra streiniloru le spunu la mintiuni in catu sta seinghiantie ap'a de ele. De altmintrea noi vomu fi siliti a mai reveni la englesulu Boner din cause fórte cuvióse. Se ne cunóscemu odata, se se aléga odata, care din noi portamu vin'a multoru calamitati apasatóre si inecatóre, sub care geme si suspina acésta tíera.

Unu resunetu la respunsulu D. protop. Michaile Crisianu din Sz. Reginu, esitu in „K. Közl.“ si „Gaz. Trans.“ (Cu documente).

Domnulu protopopu ése a se desculpa de inculparile ce i s'au facutu in „Gaz. Trans.“ Nr. 15 si 20 a. c. in caus'a alegeriloru de deputati din comitatulu Turd'a, atatu in diurnalulu „K. Közl.“ Nr. 44 catu si in „Gaz.“ Nr. 27, 28 si 30 a. c., si déca dandu cu bot'a in balta se ar stropindu si pre alti voiesce a demustra in „K. Közl.“, ca numai politio'a Jog continuitasiului ungurescu póte se scape pe romani de relele acele, in care i aruncara acei romani, carii au reprezentatu pre romani pana acuma. Candu asi avé si comoditate si tempu destulu spre dispunere, m'asi incerca disele Dlu prot. ale infrange una cate una, asia, catu se nui remana pétra pre pétra; dara imi lipsesce comoditatea si tempulu; din care cauza voiescu acum deodata a me restringe numai la argumntele cele mai principale ale Dsale, cu scopu, cá se aratu publiculu romanescu, catu de tare a voitu si voiesce Dlu prot. Mich. Crisianu a se duce parerile romaniloru in caus'a nationale, si catu de tare gresiescu toti acei carii cá si Dlu retacescu dela acea.

Dlu prot. dice, ca Dsa este mare natiunalistu si-si iubesc natiunea s'a mai pre susu de tóte. Acésta ar fi fórte bine, déca ar fi asia, dar' durere, ca numai disa remane, ca fapte nu a aratatu Dlu Crisianu din Reginu in tóta viet'a s'a de o mare iubire natiunale, ci de candu a fostu prin seminaru pana in or'a, in care scriemu aceste, au aratatu o mare si preminente iubire de sine si ai sei, si de a fostu se se faca ceva natiunale, a luat la acea parte numai intru atata, catu ia suferitu interesele proprii, dar' mai multu nemica. Faptele Dle prot. aréta pe omulu natiunalistu, ér' nu cuvintele desierte, ca Dta scii bine, ca nu totu ce mi va dice mie Dóme Dóme va intra intru imperatia lui Ddieu, ci celu ce implinesce poruncile mele. Arborii buni se cunosc si se judeca din fruptele loru, ér' nudupa florile de primavéra; deci déca ai fi se te laudi, ai trebui se te laudi cu alte neputinti, ca iubirea natiunale nu ti a

fostu partea. Dlu prot. Michaile Crisianu dice mai incolo, ca s'a retrasu in ascunsele casei sale pentru implenirea celoru ddiesci si in sgotu motulu alegeriloru nu s'a mestecatu, ca in Turd'a nu a fostu si pe fiulu seu Justinu nu l'a deputatu la Turd'a. „Lassan a testel“ Dle prot., eu iti voiu demustra ad unguem, ca de si nu ai fostu in Turd'a in 1866, totusi Dta ai luat parte activa la agitatiunile antinationale. Deci numai una cate una:

1. In 20 Febr. a. c. ai fostu la unu banchetu mare in Gurgiu la Dlu Macskási Ferencz, unde v'ati fostu adunatu cá se consultati, cum si pre ce cale se induplecati poporulu mai alesu pre nobili, cá se nu remana acasa, ci se se duca la Turd'a. Ce ai cautatu acolo, candu sciai, ca romanii ce vreu?

2. Dta Dle prot. ai scrisu catra preotulu Sim. Cráinicu din Habicu urmatórea scrisóre: „Parinte Simeone!

Am intielesu, ca dóra Habicianii nobili nu ar voi se mérga la Turd'a, deci fratia t'a catu vei poté indémnai se mérga spre sustinerea dreptulu nobilitariu. — Intieletege cu Domnu Gaal, cum va fi mai bine, numai se mérga cu totii. Fii sanetosu. Sz. Reginu 24 Febr. 1866. Mich. Crisianu, protopopu.“

3. Totu intru acestu intielesu ai scrisu catra Avramu Hurdugaciu din Kiheriulu de susu.

Cine nu vede dar', ca Dta Dle prot. ai esecutatu aceea, ce a'ti fostu decisu in Gurgiu in 20 Febr. a. c., unde fusese si Gaal? Acésta nu e agitatie? Ai statu Dta cu manele in sinu pre lunga altariu? si indresnesci a plesni faptele de Dta complinite cá neadeveruri in facia?

Ah! Dle prot., nu asia lucra natiunalistii cei adeverati, ci numai mercenarii, si cei carii ei sfasia turm'a s'a. — Aceste fapte au avutu urmarea, ca nobili de pre inpregiurulu Gurgiu lu au mersu la Turd'a cu totii cu acelu cugetu, ca 'si voru recastiga drepturile nobilitari, cu acoror recastigare iati magulitu, si nu au castigatu alta decatu confusiune si rusine nationale.

4. Déca Dta nu ai mersu la Turd'a, a mersu Justinu fiulu Dtale. Este constatatu, ca elu a vorbitu cu alegatorii romani in Gernasigu, in Iernutu si Turd'a; este constatatu, ca Justinu in tóta óra facea reporturi competentiloru despre miscarile romaniloru, este constatatu, cumca Justinu s'a dusu din Turd'a catra Aghirbiciu nóptea spre a informá pre alegatori; este constatatu, ca unulu dintre cei mai mari agitatori dupa Justinu fú invetiatorulu Trutia din Urlua, carele a mersu intr'o carutia cu Justinu catra Turd'a; este constatatu, ca alegatoriloru s'au datu bani si beutura incóce si incolo sub auspiciile lui Justinu. Tóte aceste sunt urmari firesci ale desbateriloru din Giurgiu din 20 Febr. a. c. si totusi Dta iti ieai rol'a mielului ou lupulu voindu a arata publiculu romanu, catu de mare nedreptate ti se face prin foile romanesci, candu Dta esti celu ce turburi ap'a. Inse diosu cu farisaismulu!

Dici Dle prot., ca dóra nu ai agitatu Dta in alte comitate, unde nii romani si-au retrasu voturile dela fratii loru? Acésta nu ti s'a imputatu nici odata, dar' noi si la acésta reflectamu, ca si pe airea aplecarea aceluasi cause, care s'a aplecatu prin Dta pe la noi, a trebuitu se produca totu acele efecte, adeca pe bietii nobili iati inbetatu cu apa dicundule, ca de se voru duce se votese cu ungurii, acestia le voru recastiga prerogativele nobilitari avute inainte de 1848. — Acésta amagire avú acum odata efectu; dar' ore mane si poimane aveva, e inca intrebare, pentruca cu mintiun'a poti prandi, dar' nu si cina. (Va urmá.)

Dela diet'a din Pest'a.

In 7 Maiu a. c. se mai tienú una siedintia in cas'a de diosu. Deputatii din Rupea Melas si Konrad isi dedere credintionalele.

Scólele reformate din Aiudu si Zilau petitionése se li se tramite actele dietale.

Mai multe comune petitionésa a se eliberá de sarcinele domniloru. —

Presiedintele si da reportulu susterneii adresei la Maiestatea si dete oetire respunsuriloru cunoscutu. Balthasar Horváth da reportulu comisiunei de 12, care propune, óa alte 5 comisii se se compuna: 1. Un'a pentru organizarea comitatelu, districtelu, cetatiloru si comunelu din 108 membri; alt'a pentru codificare de 95; un'a pentru cultu si invetiamentu de 71; pentru cause materiale din 100; pentru institute publice din 53 insi, pentru

care tóte la proiectulu lui Deák s'a si ordonatu alegerea pre siedintia venitoria.

Presiedintele reportésa, ca cottulu Sirmiei sia tramisu otarile congresulu serbescu, care fiindu in limb'a serbésca, s'a decisu traducerea in maghiara, tiparirea si impartirea loru intre deputati si la propunerea lui Ghiczyl se predete comisiunei pentru cestiunea natiunaltatiloru. Sambata in 12 se va tiené alta siedintia.

In subcomitetulu de 15 in causa obiectelor comune, **Deák** 'si mai desfasitura programulu din Maiu ad. dualismulu: cá din senatulu angustu din Pest'a — compusu din diet'a intregita cu reprezentantii Ardélului si ai Croatiei cu Ungari'a, — se se aléga una deputatiune; din senatulu angustu din Vien'a alta, cari ambe deputatiuni se intre in consultare spre a tractá causele imperiale la termini perfipti. — Acestu programu arunca manusi'a si dechiara resbelu in contra tuturor natiuniloru monarchiei afara de germani. — Se nu ne grabimu inse a crede in reesirea acestu programu, fiinduca manifestulu ce se pregatesce nu va ignorá autonomi'a neci a unei provintie si dóra ne va feri de sortea óa numai prin purgatorulu dela Pest'a se stamu in relatie cu eorón'a! altufeliu virtutea s'ar pedepsi si vitiulu s'ar premiá; ceea si ar cere respalire si in ceru; ér' césta ar derepana simtiulu moralu in tóta monarchi'a. —

— Secuii din Ciucu prin c. Mikó dederu lui Deák o adresa de incredere, alaturanduse la tóte cele cuprinse in adres'a lui Deák, care primi intre lacrimi de bucuria acésta onóre.

Diurnalulu „Zastava“ descopere, ca serbii insarcinara pe Dr. Miletic se prelucru unu operatu pentru deslegarea cestiunei natiunaltatiloru in Ungari'a, defigundu modulu procederii in caus'a speciala a drepturiloru istorice ale natiunei serbesci. Si romanii pregetira unu altu operatu romanu, si ambe aceste operate se voru impartasi imprumutatu spre a se midiloci o uniformitate intre serbi si romani; ér' spre a se ajunge o cointielege, definitiva in totu si in parte se va tiené o conferintia comuna. — Numai de nu s'ar retrage ér' unii, candu voru intra ocilalti in foculu luptei! —

AUSTRIA INFER. Vien'a 8 Maiu. Mai. S'a imperatulu benevoi a primi mai multe audientii si in 6 presidá unu consiliu ministerialu, la care luara parte toti ministrii dimpreuna cu cancelarii de curte si mai conferindu cu m. Belcredi, m. de resbelu de Frank si m. de esterne Mensdorf mai indelungatu, pe la 3 óre porni ér' la Schönbrunn resiedintia de véra.

In. S'a arhiducele Albrecht cá mare-sialu supremu comandantu in Itali'a calatori dela lungi conferintie cu Mai. S'a la Veron'a in Itali'a, petrecutu de membrii casei Imperatesci pana la curtea trenului si de mai multi demnitari si ministri, dimpreuna cu suditiu si gardisti sei. Generalulu de artileria de Benedek va veni cá comandante armatei de nordu.

Solii statelor germane intra si esu mereu dela min. Mensdorf, semnu ca lucrurile stau pe sponcii. Br. Werther, solulu Prusiei acreditatu la curtea de Vien'a, de cate ori esu dela min. Mensdorf se vede aprinsu incoosiatu.

„Militär-Ztg.“ spune, ca armat'a in sudu si nordu e pusa in stare de resbelu si se afla gata de lupta. Denumirile nóue se amana pentru economia pana in momentul dechiararii de resbelu, precum sunt 12 coloneli si comandanti de corpu, d. e. in Itali'a la alu 9-lea corpu gen. de artil. Hartung, la alu 7-lea corpu gen. d. art. Maroicic, la alu 5-lea corpu princ. Fridericu Lichtenstein, care mai primesce ad latu pe gen. maioru bar. Rodic, brigadirulu din Timisióra. Nimeni nu mai visésa de pace fara ciocnire.

Dupa „Le Thems“ imperatulu, dupace ceti ultim'a depesia prusiana ar fi disu min. Mensdorf: „comite, nu ne mai remane alt'a de catu a ne bate, ne vomu bate“ si D. Werther primi negativa in privintia desarmarii in Veneti'a.

Manifestulu ce va esi catra popóre, dupa „Grazer Tel.“, va conchiamá dietele tieriloru, caroru va supune regimulu propunerii asemeni despre situatiunea monarchiei si despre necesitatea unu organu de reprezentatiune pentru intregu imperiulu; apostrofanduse simtiulu patrioticu de pronitate la sacrificia, mai vertosu din partea besericeii catolice si a asediamentelor bea dotate. Se va vedé acum, care poporu e mai credintiosu unitei monarchie in momente de periculu!

Tóta armat'a e pusa pe pitioru de bataia, cá la unu milionu luptatori afara de voluntari.

Cronica estera.

GERMANIA. Frankfurtu 6 Maiu. In siediinta dietei federative de eri Sachsenia si idete declaratiunea facia cu Prusia, cumca Bismark s'a declarat, ca Prusia va incepe dusmaniile asupra Sachseniei si va privi corespondinta in cauza desarmarii cu Sachsenia de inchiaata, de orecă aceasta nu a ar fi multumitu cu deslegarea ceruta, ca pentru ce armăsa. „Asia Sachsenia se reintorce cu tota incredintiarea catra federatiunea germana si ca unu membru ce totdeauna si a facutu detoria cu oredintia facia cu federatiunea propune: „Inalta adunare federativa se binevoiesca a decide de urgentia, ca regimulu prusienescu se se provoce a odihni cu declararea s'a pre federatiune, cu privire la art. XI din actele federatiunei, ad. cum de cutesa a atacă pre vre-unu membru din federatiune fara a respecta art. XI, care nu erta a face acesta de sine.“ Respunsu la acesta propunere se primi in 9 cu 10 in contra la 5 voturi, ad. Austria, Bavaria, Sachsenia, Hannover'a, Würtemberg'a, Baden, Hessen-Darmstadt, ducatele sasesci, Braunschweig, Nassau si curia a 16 fura pentru acesta provocare, er' Prusia dete declarare, cumca armarea ei are caracteru numai defensivu si ea astepta ca federatiunea se silasca pre Sachsenia si pre Austria a pune capetu la inarmarile, ce dupa marturierea lor le-au facutu in contra Prusiei, pentruca altfelu se potu nasce nisce consecintie, cari ar sili pre Prusia a face numai ceea ce potesce securitatea propria si pusetiunea s'a de putere in Europa.

Situatiunea prin urmare e totu mai amenintatoria, fiinduca afara de aceea, ca Prusia dete ordine la 6 corpuri de armata ca se marga la granitia austro-sasesca denumindu pe princ. Fridericu Carl de supr. comandantu alu armatei prusiane, s'a si desiptu cortelulu generalu alu armatei la Glogau si 130 mii fetiori voru opera de a-aci catra Silesia austriaca, er' 95 mii prusiani voru intră in Sachsenia; asia incepundu resbelulu intra si federatiunea germana in certa. Bavaria inca a datu ordine a se pune milita pe pitioru de resbelu. Er' din partea Austriei catra tota armata austriaca s'a datu asemenē porunca si la armata nordica, ca se se concentrese la granitiile Boemiei si Silesiei.

Tote statele germane si Belgi'a armăsa; ma si Spania si Portugalia. —

FRANCIA. Parisu 7 Maiu. „Mon.“ publica discursulu imp. spre respunsu la primariulu orasiului Auxerre. Elu dice intre altele: Am una datorie de recunoscintia catra departamentulu de Yonne; elu a fostu unulu din cele d'antaiu, care mi-au datu voturile sale in 1848; ca ci elu scie, ca si majoritatea poporului francesu, ca interesele sale erau si ale mele si ca urescu ca si densulu acele tractate din 1815, pe care voru se le faca astadi unic'a base a politicei nostre esteriore. Ve multumescu pentru simtiementele Dvostre; in mediulocu Dvostre resuflu cu ticna, pentruca numai intre poporimea luoratoria a orasieloru tierene afiu eu adevertulu poporu alu Francei. Aceste cuvinte au cutrieratu ca fulgerulu tote anemele inaltei aristocratii, ca nu si va pote de Napoleonu infintia visurile de predominare, si ea striga, ca Europa sta dinaintea unei catastrofe neprecalculata, fiinduca Napoleonu va redica flamur'a er' in contra tractatelor delu an. 1815. Se voru bate dar' in capete principiale, principiulu nationalitatii si democratiei in contra aristocratiei, ori-catu de incalcita se pare situatiunea, deca ide'a congresului, pentru care Rusia si Angli'a faura pasi de intielegere cu Francia, nu va afla vre-o medicoina de a sustienē pace. — Francia inca a datu ordine de a se conchiamā licentiatii, si ea inca armăsa. — Se sci ca Prusia apromise Francei provinoiele Renane, ca si Itali'a Sardinia ca pretiu de ajutoriu la lupta.

ITALIA concentrăsa la Padu (Po) si Mincio vro 200 mii soldati, intaresce Cremona cu 102 tunuri. Principele Humbert a venitu la Lombardi'a ca comandantu; voluntirii se conscriu cu cea mai mare iutiela, 50 bataliōne de garda nationala s'au mai pusu pe pitioru des resbelu pe restempu de 3 luni. Emigratiunea maghiara incepe a se miscā, inse Klapka desvatuesce orice grabire. —

Angli'a si Rusia taou si stau pe lunga congreu. Cu tote acestea Rusia e gata a opera in Orientu avendu milita adunata pe la granitie catra Turcia si Galitia; er' in cas'a deputatiloru Angliei se exprimā credintia, ca aliantia cu Francia nu se va jigini. —

Novissimu. Camer'a Romaniei s'a pronouciatu pentru eustienerea unirii cu orecă pretiu si pentru Principele Carolu I., care si dupa „Patria“ francesca a primitu tronulu Romaniei si in scurtu va calatori in Principate.

ROMANIA. Bucuresci 7 Maiu. In diu'a S. Georgiu, patronulu romaniloru, s'a impartitu in faci'a tuturoru corporiloru de armata, a guardiei nationale si a autoritatiloru civili si militari reprezentate, medaliile de recunoscintia pentru luptatorii din 13 Sept. 1848 de pre delulu Spirei, cu care ocaziune locotenentulu colonelu Haralambi a pronouciatu din mediulocu curtei casarmei urmatōriile cuvinte:

„Romani!

„Sunt optu-spre-diece ani acum, in diu'a de 13 Sept. 1848, voi ati doveditu natiunii adormita si Europei intregi suprinisa, ca sangele stramosiescu curge inca in vinele nostre!

Romani, cari ati luat parte la acesta lupta!

Din sangele vostru Romania a inviatu!

Mare si libera ea ve multumescu si dreptu semnu de recunoscintia pune de astadi pe peptulu vostru asta medalie. Este singur'a respalata onorabile ce se pote acordā braviloru.

Purtati-o cu mandria, sunteti pucini, cari o aveti; er' dupa morte, o veti lasā in familiile vōstre. Generatiunile viitōre gasind'o voru resfoi istoria si voru invetiā cum romanulu isi implinesce datorita s'a catra patria.

Traiesca Romania.

Generalu N. Golescu, colonelu N. Harambie, L. Catargiu.“

Abia se află vre-o 15 luptatorii dela 1848, inse Romania cu remunerarea lor si cu entusiasmulu si iubirea cu care ii imbratiosia numerosu poporu varsandu lacrimi a doveditu unu engajamentu la lupta ori candu va cere libertatea natiunii. Standartulu acestora se prepara a fi semnuu resolutiunii pentru victoria causei nationale. — „Monitorulu“ cuprinde deciderea ministeriului din 18 Apr., prin care se decide a se da lasieniloru tote pretensiunile lor, (vedi-le supu Iasi) cari in proiectu de lege se voru supune aprobării adunării viitōrie.

— Craiova 1 Maiu nou. Urbea nostra inca-si avu, ca si celelalte urbi ale Romaniei, dilele sale de fericire, dile de libertate. Mai nainte de alegerea deputatiloru pentru constituanta, cu una septemana si mai bine, se tienura mai in tote serele adunari politice — meetinguri — sub presiedintia primariului urbei, in sala cea mare a liceului. O suma mare de cetatiani, din tote rangurile, asistara la aceste meetinguri. Oratorii cei mai eminenti se destinsera prin ouventarile lor asupra a deverului, dreptatii si libertatii in viitōria constituanta, asupra importantiei ce are constituantea in cercustarile de facia pentru tiēra, precum si a responsabilitatii ce voru luā asupra membrii ei, inaintea lui Ddieu si a natiunei.

In 17 Apr. v. se faura alegerile deputatiloru districtuali; er' in 19 ale deputatiloru urbani. Ca deputati ai districtului (Doljiu) se alesera: dd. Georgiu Arghiropolu, unu barbatu forte popularu in totu districtulu, si Petru Opranu, amendoi omeni liberali. — Ca deputati ai urbei se alesera: principele G. Stirbeiu, fiulu fostulu domnitoriu, inse mai democrat ca tata seu, si d. Gr. Racoovitia, unu barbatu asemenea zelosu si liberalu. — Eruditulu nostru d. Aug. Treb. Laurianu inca se alese deputatu la Calafatu, unu micu opidu, totu din acestu districtu, alu Doljiului.

Alegerile decusera in cea mai buna ordine, de si a fostu ore-care lupta de partitu intre d. P. Opranu proprietariu din Craiova si d. P. Cornatescu totu Craioveanu, inse domiciliatu in Bucuresci, ca profesoriu de istoria universale la facultatea de litere dela universitatea de acolo. Cu tote acestea, pentru lumea asta n'ai fi auditu o vorba rea, seu ura, dusmania mituiri, ori injuraturi, seu alta scandalu, precum cetimu in diurnalele Dv., ca se facu, mai alesu, in Ungari'a. Semnu ca romanii nostri intrecu in civilizatiune pre fratii vostrii maghiari, ori catu de ingamfati se tienu dumnoloru.

Omenii de pre aici nu-si potu intipui, si li se pare unu visu, candu cetescu prin diurnalele straine despre certe, bataile, ba chiaru si omorurile, ce se intempla prin Ungari'a cu ocaziunea alegerei deputatiloru, nu numai intre di-

feritele nationalitati, ci si intre locuitorii unguri de aceeași nationalitate, in catu neci aristocratia nu face exceptiune in coruptiuni. Asiē judeca despre mituiri si coruptiunile ce se facu prin bani, mancari, beuturi, cumca trebuie se ecisite nesce funduri secrete, pentru propagarea unei politice infernali. — Nu-si potu dá omenii nostri socotel'a, nece despre conduita guvernului de acolo, facia cu alegerile mentionate, — si se intrēb'a: cum se intempla ca in imperiulu Austriei atatu de putinte in intru, cu atatea midlōce coercitive, unde adunari politice, discursurile libere si uneori incendiare, sunt cu totulu poprite, cum se intempla dicu, ca la alegerea deputatiloru se se suferia adunari populare atatu de sgomotose, cari la urma prorumpu in certe, bataia si omoruri, — si cum de politia si gendarmeria, cari alta data impedeau si libertatea cugetarei, acum nu stau se impedece aste escesuri, se mantiena pacea si liniscea, ca alegatorii se 'si pota esprime voturile lor in consciintia curata, si, cum de nu se iau de timpuriu mesuri pentru impedearea abuseriloru atatu de flagranti.

Asteptamu venirea principelui Carolu I., pre care l'am alesu, si pre candu-ti sosese acesta, credu ca elu va fi plecatu pentru noua s'a patria. Destulu ca portretulu lui ambla pe aici din mana in mana, si in multe case se vede pusu pe pariete ca cadra. Semnu ca alegatorii sei sunt determinati alu sustienē curaria.

M.

Iasi 24 Apr. Diurnalulu de Iasi „Vocea nationala“ din 28 Apr., care ese de 2 ori pe septemana, cu pretiu de 5 lei pe luna sub Redactiunea D. N. Cuiianu in tipografi'a „Buciumului“ romanu, descriindu situatiunea politica a Moldovei, ne incredintiasa, ca dela inceroarea revolutionara in coce s'au desamagitu multi si din cei ce mai nainte erau pentru despartire si votara la plebiscitu in tota libertatea; chiaru si majoritatea voturilor in Iasi s'a declarat pentru unirea sub principele Carolu I. — In totu districtulu s'au dau 12,855 voturi si numai 161 voturi in contra principelui Carolu I. Profesiunea acestu diurnalu e unirea sub principe strainu si decentralisare catu se pote mai favoritoria pentru Iasi si Moldov'a. Anumitu dorintiele Iasieniloru reprezentate si prin „Vocea nationala“ sunt: stramutarea curtii de casatiune la Iasi; navigatiunea Prutului; declararea Iasilor de portu francu; o linia de drumu de feru intre Iasi si Bucuresci, indata ce se voru putē infintia asemenē comunicatiuni acolo; stramutarea la Iasi a scolei militare si a facultatei de medicina, contopirea facultatiloru de litere si de sciintie din Bucuresci si din Iasi si adiedierea lor la Iasi; decentralisarea cea mai intinsa in administratiune, de a carei legiuire se se ocupe camer'a viitōria — O noua vietia a inceputu si in Iasi atatu prin deschiderea clubului nationalu, catu si prin introducerea prelegeriloru poporale de duminēca. Er' tragerea in judecata la curtea de casatiune a metropolitulu cu complicitii, a facutu impresiune favoritoria principului unirii sub principe strainu, de care toti se alipescu ca de unu principiu mantuitoriu pentru tiēra din ghiarale Rusiei.

Literariu. Opere clasice in traducere romana. La libraria noua in Iasi se afla de vendiare: dela Goethe, Faust, traducere de V. Pogor si N. Schelitti. Pretiulu 14 lei. Shakespeare, Macbeth, tradusu de P. Carpu. Pretiulu 5 lei. Schiller, Wallenstein, tradusu de E. M. Pretiulu 10 lei. —

Despre puterea testamentului repaus. Episcopu de Buzeu Filoteiu.

III.

Este lucru cunoscutu, cum intru inceputu, legile bisericesci erau amestecate cu cele civili, si cele civili cu bisericesci. Acesta, in dreptulu romanbysantin. De aici si in dreptulu nostru celu vechiu. Ipsilantu voda fu celu deintaiu la noi, care desparti legile civili de cele bisericesci. In preambululu chisovului seu dela 1766, dice: ca mai antaiu a alcatuitu legile civili, privitōre la prigonirile intre particulari, si apoi s'a apucatu de ale bisericiloru, ale monastiriloru, si calugariloru. Astufel se intielege prea bine, cum in codicea lui Ipsilantu voda, ca si intr'a lui Caragea voda, nu se vorbesce de calugari, de episcopi, de monastiri si biserici, nici de drepturile seu datorile lor; se vorbesce inse in chisovulu seu dela 1766; si daca n'ar fi acestu

ohrisovu, nici a lui Racovitia si Duca W., daca n'ar fi nici oodica lui Mateiu Basarabu: exista legile canonice care regulésa trebile bisericesti.

Cum? aceste chrisóve regulátore trebiloru bisericeii, si aceste legi canonice nu ne aru obliga?

D. advocatu Boerescu a aretatu destulu de bine ca Condica lui Mateiu Basarabu, Indreptarea legeri, e lege obligatória in Romania, ca se judeca pana astadi dupa acésta lege, ca legile canonice sunt recunoscute si prin regulamentul Organicu. Nu voiu reveni asupra celorlalte dise da D. Boerescu. Me marginescu a intreba, e séu nu e o biserica ortodoxa in Romania? asta e cestiunea; avemu séu nu avemu monastiri, si au-si ele institutiunile loru proprie? Cu un cuventu, recunóscemu séu nu biserica si institutiunile ei? Negresitu ca avemu si le recunóscemu, si precum am disu la inceputu abia este tíera in care sa fi respectatu mai multu biserica si tóte ale bisericeii. Dar' se dice ca noi, judecatori civili, nu suntemu datori a cunósce nici chiamati a aplica legile canonice. Ce felu? judecatori civili, au pentru acésta nu suntemu datori a cunósce si legea criminale si a o aplica? nu suntemu datori a cunósce si legea militara? judecatori civili, au pentru acésta nu suntemu datori a cunósce si la casu de nevoia a aplica chiaru si dreptulu gintiloru, care de altmintrore inca nu e codificatu? Se ma esplicu. Judecatori civili, in cercetarea vre unui procesu civilu ni se presintá o crima, au nu stamu indata pre locu, conformu legiloru criminali, si dicemu: la criminalu cu elu. — Un militariu, acusat de crima, se aduce inaintea judecatoriloru criminali civili; legea generale criminale nu face deosebire, dara condica ostasiésca, lege speciale, dice ca, militarii sunt supusi jurisdicțiunei militare si pentru crimele ce aru fi comisú; ei bine, aru poté óre dice judecatorulu civilu, legea criminale nu face deosebire, legea ostasiésca nu o cunoscu? nu, negresitu, ci va deschide legea speciale ostasiésca, si conformu acesteia, 'lu va tramite inaintea jurisdicțiunei militare. — In legile nóstre se dice ca toti locuitorii tíerei romanesci sunt supusi legiloru romane; legea nu face vre o deosebire, nici exceptiune; un ambasadoru, un consulu, e supusu óre si elu jurisdicțiunei tribunaleloru pamentene? ne gresitu nu, pentru ca elu, dupa dreptulu gintiloru, se bucura de privilegiulu esteritorialitatii; si judecatorii civili, deschidendu dreptulu gintiloru, 'i voru respecta acestu privilegiu. — Asia dar, legi orimniale, legi militare, legi internationale, unele scrise si codificate, altele necodificate, tóte suntemu datori a le cunósce si la casu a le aplica; singure legile bisericesti n'amu fi datori a le cunósce si la casu de trebuintia a le aplica? Biserica ortodoxa sta si infloreste in tíera nóstra; calugaria nu s'a desfiintiatu inea, noi votulu monasticu; primu urmare, cauta se respectamu aceste institutiuni.

Dar ni se dice ca codica lui Caragea, tratandu despre testamentu, nu margineste dreptulu calugariloru si arhieriloru de a testa; si prin dispositiunile ei cele generali, au cadutu tóte marginirile séu incapacitatile de mai nainté. Respundemu: Caragea, pre urma lui Ipsilantu, despartindu cele civili de cele bisericesti, de acestea din urma in codica s'a nu s'a ocupatu, lasandule legiloru bisericesti, pre cari atatu a fostu de departe de a le desfiintia, in catu in unele locuri, de si fara trebuintia, le aplica, precum la adoptiune si la casatoria. De altmintrore este cunoscutu ca legile speciali, precum e si Ingea bisericésca, nu se abróga numai de catu prin legile generali, precum e codica lui Caragea; ci, din contra, dupa asioma juridica, species derogatu generi, adeca legile speciali deróga celoru generali.

In Franci'a la 1813 se ivi unu casu chiaru cá alu nostru. Un calugar, Gaetanu Magnocavalli, pretindea o sucesiune. Codicele civili Napoleonu dice in termini general ca, toti francesii de o potri va se bucura de drepturile civili intre casurile mortii civili nu numera si profesiunea religiósa, nici intre casurile incapacitatii de a testa. Er' de alta parte dupa legile canonice ale apuseniloru, calugarii nu potu castiga nimicu pre séma loru propria, nici potu testa, ei sunt morti civilminte: legea apuséna in acestu puntu e mai rigoroasa de catu cea rasariténa. Deci, curtea apelativa, considerandu ca codicele Napoleonu nu considera pre

calugarii de morti civilminte, nici de incapabili de a testa, recunoscú calugarulu Magnocavalli dreptulu de a succede. In contra acestei sentintie se facú recursu in casatiune. Celebrulu Merlinu, procurorulu curtii, luá conclusiuni. Iata ce dise el intre altele: „Codicele civilu tace asupra cestiunei daca calugarii sunt morti civilminte. Asta cestiune nu se póte dar resolvi decatu numai dupa legile anteriori. Nici se dica cineva ca aceste legi ar fi abrogate prin decretulu din 16. Ian. 1806. Adevératu, prin acestu decretu se dice cumca: legile romane, ordonantiele generali si locali, statutele si reglementele, incetésa de a mai avé putere generale séu particulara, in materiele cari facu objectulu dispositiuniloru codicei civilu. Inse, dice Merlin, cari sunt materiele ce fac objectulu codicelui civilu? Acestea sunt materiele de puru dreptu civilu. De aceste singure se ocupa codicele civilu nu se ocupa nici de materiele dreptului publicu (de care se tiene si dreptulu canonicu,) nici de materiele dreptului gintiloru.“ Curtea de casatiune din Franci'a, priimind in totulu conclusiunile procurorulu, casa sentintia curtii apelative, si declara pre calugarii incapabili de a succede si a testa, conformu legiloru anteriori si dreptului canonicu. Pentruca (dice Curtea in acésta decisiune a s'a de la 1 Febr. 1813) in tote casurile privítore la dreptulu publicu, nu in legile civili este de a se oanta vointi'a legislatórelui, ci in legile speciali si particularie destinate a le regula.*) Iata dar, cum in Franci'a unde la 1792 se desfiintiasé votulu monasticu, unde codicele civilu declara in termini atatu de clari si precisi, ca toti Francesii de o potri va se bucura de drepturile civili, si intre casurile mortii nu numera si profesiunea religiósa; si cu tóte acestea, curtea de casatiune considera pre calugarii de morti civilminte, de incapabili de a testa, conformu legiloru speciali anterioré, conformu dreptului bisericescu, dupa regula juridica: species derogat generi. — Daca asia se urmésa in Franci'a, dar apoi la noi, unde codica lui Caragea nu proclama, cá Codicele Napoleonu, egalitatea drepturiloru civili pentru toti, unde votulu monasticu inea nu s'a desfiintiatu?!

Apoi, noi, afara de dreptulu canonicu alu bisericeii rasaritene, avemu, precum veduramu, mai multe legi bisericesti publicate de puterea legislativa a tíerei nóstre, precum indreptarea legeri, chrisóvele lui Duca, lui Racovitia, lui Ipsilantu W., legi speciali cari nu se yadu abrogate prin codica lui Caragea, nici prinu vre'o alta lege. Un leginitoru e departe de a abroga numai de oatu prin o lege generala cum e unu codice civilu, legile speciali anterioré relative la acelési materie. Aceste legi speciali remanu in vigóre intru catu sunt modificate prin legea generala posteriora, séu chiar anume abrogate. Din contra, legile speciali, in regula, deróga celoru generali. In toto jure generi per speciem derogatur, et illud potissimum habetur quod ad speciem directum est. L. 8. D. de reg. Juris. Conformu acestui adevéru juridicu, in Franci'a, si in urma codicelui criminalu, s'a aplicatu si se aplica, o lege speciale anteriora, facuta chiaru la anulu 1669, despre delictela forestiere. De aseminea, si sub imperiulu codicelui civilu, in care sunt prevadiute formalitatela testamentului, totu s'a aplicatu si se aplica inea; o lege speciale mai vechia, in care sunt prevadiute formalitatela esentiali ce anulésa un testamentu, formalitatela cari in codicele civilu sunt trecute cu vederea; si curtea de casatiune din Franci'a, fidelu aciomei juridici: species derogat generi, se pronuncia pentru nulitatea testamentului ce nu are si formalitatela esentiali prescise prin legile speciali anterioré, cu tóte ca legea generala a codicelui civilu nu le prescrie.***) Totu astfelu si la noi, de a pururea s'au consideratu ca obligatória, si dupa publicarea codicei lui Caragea, legile speciali anterioré in privirea dreptului calugariloru si arhieriloru de a testa, precum se vede din hatasierifulu de la 1827,

*) Merlin, Répertoire universel et raisonné de Jurisprudence. Cinquième édition. Tome quatorzième. pag. 631—644.

*) Se se vedea o multime de exemple la Merlin, Répertoire, Délit forestier, § 2, no. 2; Testament, secr. 2, § 3, art. 2, no. 8; Révision de proces, § 3, art. 2; Tabac; Marandage, no. 4. — Item, Merlin Recueil de Questions de droit, Délits ruraux, § 1.

din oficiulu Domnului Stirbeiu de la 1851, s. a Aceste legi, departe de a fi abrogate, séu prin codicéa lui Caragea, séu prin articulu reglamentului organicu, prin care se presorie, inse nu in modu esclusivu, acésta oodica cá lege pentru causele civili; dar' inea prin unu altu articulu alu reglamentului, sciti bine, ca legile si datinile bisericesti sunt anume si din nou consantite. (Va urmá.)

Contribuiri pentru ajutorirea ardelenilor de pe Campia cercetati de fómete.

(Urmare.)

S. P. Mailatu 1 fl., Stanu Poienaru 1 fl., Vasilie Stoia 40 cr., N. D. Dimitriu 1 fl., Constantinu I. Iuga 5 fl., Georgiu Angelovicu 1 fl., Demetriu N. Dusoiu 1 fl., Vasilie Oroianu 1 fl., Alecu Georgiu 2 fl., Gabriele Vuiciu dela Osseg 1 galbinu, Fotie. N. Leca 2 fl., beseric'a gr. or. a St. Nicolae 50 fl., Georgiu G. Ioanu 5 fl., Radu Pascu 5 fl., Urs Eremia 2 fl., Ioane Demetriu 1 fl., Tachie Stanescu 5 fl., Iosifu Vadasy 2 fl. 70 cr., Gregoriu Porescu 1 fl.

Dela D. parochu gr. cat. Elia Lupu din Sieica mica inea am primitu 2 fl. v. a. cu datu 26 Apr. (Va urmá.)

Nr. 888/1866.

EDICTU.

Urmatorii obligati la militia, cari nu au aparatu in anulu curente la asentarea principala, si ad.:

Stanu Ioane tieganu migratoriu din Sabesiu,
Cioca Nicolau alui Ilie din Dialu,
Dobrescu Simeonu alui Nicolau din Pianulu de susu,
Flesieriu Georgiu alui Onea „ „
Oancia Ioanu din Reho, „ „
Afraptu Petru alui Ioanu din Lomanu,
Dumitru alui Petru Dumitru Danilla din Rachite,
Iancu Petru alui Petru din Lomanu,
Ilie Georgiu din Lomanu,
Kelianu Nicolae alui Onea Mihaila,
Raiea Georgiu alui Pantea,
Stanila Petru alui Stanila Onea,
Stanila Ioanu alui Onea Oni,
Din Rachite in anulu 1845.
Cietine Nicolau alui Vasilie,
totu de aci nascuti in anulu 1843

se provóca prin acést'a se se insciintiese in restu de siese septemani dela prim'a publicare a acestui edictu prin diurnale, cu atatu mai vertosu la oficiolatu respectivu spre implenirea oficiului loru de militariu, cu catu, ca in casu contrariu dupa § 45 alu legeri pentru intregirea armatei se voru tractá cá fugari si dositori si voru fi pedepsiti cá atari.

Sabesiu in 11 Aprile 1866.

Dela magistratulu orasiann si scaunulu.

Balomiri m. p.

Apa minerala de Tür.

In Blasiu la subscripii este depositu generalu de apa de Tür, si primescu comisiuni despre acésta in totu tempulu.

Totu odata facu cunoscutu onor. publicu, ca banii pentru apa de Tür singuru numai la dinsi sunt a se adresa.

Preturila loco Blasiu:

100 sticle pline, astupate, prevadiute cu capsule de plumbu si cu vignete . . . . . fl. 14.—
1 lada gola, pentru 50 sticle (pachetaria gratis) fl. 1.50
1 „ „ „ 25 „ „ „ „ fl. —.85
pentru implearea unei sticle la isvoru . . . . . fl. —. 2.
Blasiu 12 Aprile 1866.

2—3 **Beniaminu Fülep & Comp.**

Cursurile la bursa in 11. Maiu 1866 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	6 fl. 26 cr. v.
Augsburg	—	—	129 „ 50 „
London	—	—	129 „ 50 „
Imprumutulu nationalu	—	—	56 „ 50 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	52 „ 75 „
Actiile bancului	—	—	649 „ — „
„ creditului	—	—	121 „ 50 „

Obligatiile desarcinarii pamentului in 8. Maiu 1865:

Bani 54.— — Marfa 55.—